PĘDZEL

Marcelina Jarnuszkiewicz

Nic dziwnego, że zapisując ten wyraz, często popełniamy błąd ortograficzny. Współcześnie poprawnie piszemy PĘDZEL – przez ę – ale kilkaset lat temu obowiązywała inna pisownia. W XVIII w. stosowano zapis „pendzel” (przez en), a jeszcze dawniej, w XVI w., pisało się „penzel” (przez en i z) – była to forma najmniej przekształcona, najbardziej przypominająca średniowieczny niemiecki pensel, który w tamtych czasach zapożyczyliśmy.
I polski PĘDZEL, i średniowiecznoniemiecki pensel były to te same narzędzia: drewniany trzonek zakończony kitką sierści lub włosia, służący do rozprowadzania farby po wybranym materiale. Nasi zachodni sąsiedzi nie wymyślili jednak pędzla, zapożyczyli go od swoich zachodnich sąsiadów: dawny niemiecki pensel (obecnie Pinsel) to przekształcony starofrancuski pincel. A ten z kolei pochodził bezpośrednio z łaciny ludowej, w której penicellus to zmodyfikowana zdrobniała łacińska forma peniculus, czyli zarówno ‘malutki ogon; ogonek’, jak i ‘malutki penis; penisik’ (łac. lud. Penicellus < łac. penicillus, łac. peniculus , łac. penis).